

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Praha 4, Na Líše 16

Na Líše 16/936, 141 00 Praha 4 - Michle

Identifikátor školy: 600 037 100

Termín konání inspekce: 18. – 22. října 2004

Čj.:	01 0808/04-5116
Signatura:	ka4zy107

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola je příspěvkovou organizací, sdružuje školní družinu a školní jídelnu. V letošním školním roce má celkem 339 žáků v 16 třídách. Ve všech ročnících realizuje vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2. Vzdělává děti se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žáků zdravotně postižených. Je zapojena do projektu „Škola podporující zdraví“. Je fakultní školou Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy.

Zřizovatelem školy je Městská část Praha 4 (Táborská 350, 140 45 Praha 4). Příslušným orgánem státní správy je Magistrát hlavního města Prahy, odbor školství (Učňovská 1/100, 190 00 Praha 9).

PŘEDMĚT INSPEKCE

1. Hodnocení personálních podmínek vzdělávání na 1. a 2. stupni základní školy v níže uvedených předmětech ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
2. Hodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávání na 1. a 2. stupni základní školy ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
3. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání v povinných předmětech *český jazyk a matematika v 1. – 9. ročníku, anglický jazyk a hudební výchova ve 3. – 9. ročníku, dějepis, fyzika, chemie, přírodopis, praktické činnosti a ve volitelných předmětech informatika, environmentální výchova a technické práce* ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce s přihlédnutím ke školnímu roku 2003/2004
4. Tematická inspekce – *Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání v 7. ročníku základních škol, zvláštních a pomocných škol*

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Pedagogický sbor je z hlediska věku vyrovnaný, zahrnuje zkušené i začínající učitele, v menší míře jsou v něm zastoupeni i muži. Při skladbě úvazků vedení školy optimálně využilo odborných a pedagogických předpokladů vyučujících a jejich zájmu podloženého sebevzděláváním.

Z devíti učitelek, které realizují výuku v 1. – 5. ročníku, čtyři nesplňují podmínky odborné pedagogické způsobilosti (dále OPZ), mají pouze středoškolské vzdělání, případně vysokoškolské jiného zaměření. Výuku sledovaných předmětů na 2. stupni zajišťují většinou učitelé s OPZ. Tři nesplňují podmínky OPZ, což se negativně ve výuce neprojevalo.

Výchovným poradenstvím byly pověřeny tři učitelky, všechny splňují požadovanou délku praxe, ale neabsolvovaly stanovené kvalifikační studium, vzdělávají se v dané problematice formou nabízených kurzů.

Organizace provozu školy je stanovena jasným a funkčním *Organizačním řádem* vymezujícím organizační strukturu. Podporován je dalšími vnitřními předpisy upravujícími jednotlivé kompetence a zastupitelnost pracovníků školy (povinnosti pedagogických zaměstnanců, režim školy, pracovní náplně, vnitřní klasifikační řád, řády pracoven). Ředitel školy je schopným manažerem, zástupkyně zabezpečuje pedagogickou problematiku. Organizace činnosti v oblasti výchovně-vzdělávací práce vychází z *Plánu činnosti na školní rok 2004/2005*, který stanovuje cíle v souladu s principy projektu *Škola podporující zdraví*. Obsahuje také plány práce třídních učitelů, spolupráci s rodiči a mimoškolní činnost. Vymezené konkrétní úkoly jsou uvedeny s termínem a zodpovědností.

Funkční vnitřní informační systém vychází z četných porad vedení školy. Dále jsou využívány nástěnky ve sborovně, osobní schránky a operativní je přenos informací prostřednictvím vnitřní elektronické pošty (všechny kabinety jsou vybaveny počítači).

Pedagogická rada je funkčním poradním orgánem. Zabývá se nejen hodnocením prospěchu a chování žáků, ale i organizační a didaktickou problematikou. Ze závěrů jejich jednání vyplývají stanovené termíny splnění a odpovědnosti pracovníků. Metodická sdružení a předmětové komise jsou stanoveny, pravidelně se setkávají. Řeší organizační záležitosti, dlouhodobé plánování učiva, sjednocení klasifikace, návrhy nákupu učebních pomůcek, některé si plánují i vzájemné hospitace. Ze zápisů některých komisí však nevyplývá spolupráce v oblasti metodických postupů, ani souhrnná analýza výsledků vzdělávání žáků. Přehled o úspěšnosti žáků si vytvářejí někteří vyučující jen pro vlastní potřebu.

Ředitel školy zpracoval účelný *Plán hospitací a kontrol*, který vychází z hodnocení kontrolní činnosti z předcházejícího školního roku. Vnitřní kontrola však nezachytila ojedinělý nedostatek v nedodržení osnov (viz Vzdělávací program). Těžiště hospitační činnosti je ve sledování efektivity realizovaných metod ve vyučování. Vedení školy svá zjištění s vyučujícím projednávají, stanovují účinná opatření a provádějí následnou kontrolu. Náležitou pozornost věnují především novým nebo začínajícím pedagogům, kteří mají stanoveného uvádějícího učitele. Všem pedagogům umožňují vzájemné hospitace a natáčení vyučování videokamerou. Nahrávky slouží k metodickému školení a k autoreflexi hospitovaného. Vedení školy při společných hospitacích s inspekcí projevilo znalost jednotlivých učitelů.

Vedení školy hodnotí své zaměstnance při rozbořech hospitací, využívá pochvalu i poděkování za konkrétní odvedenou práci zveřejněním v týdenních plánech. Má stanovená kritéria hodnocení, která v praxi uplatňuje.

Další vzdělávání pedagogů je zaměřeno na aktuální potřeby školy s přihlédnutím k osobním zájmům jednotlivých pracovníků. Většina vyučujících se účastní periodických i jednorázových vzdělávacích akcí a kurzů (*Začít spolu*, „*Step by step*“, netradiční metody a formy výuky – projektové vyučování apod.), stejně tak se věnuje vzdělávání v souladu s cíli projektu „Škola podporující zdraví“, zdokonalují se v počítačové gramotnosti.

Personální podmínky vzdělávání jsou velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Budova školy se nachází v klidné lokalitě pražské čtvrti Michle. Péči o její stav věnuje ředitel ve spolupráci se zřizovatelem příkladný zájem. Již od roku 2001 je bezbariérovým zařízením. Proběhlo několik kompletních rekonstrukcí vnitřních prostor (elektroinstalace, výměna oken, renovace některých učeben, šaten atp.). V současnosti se renovuje také plášť stavby, což má i estetický význam.

Výuka na 1. stupni je realizována v podnětně působících kmenových třídách, ve kterých je žakovský nábytek většinou netradičně uspořádán, což umožňuje kooperaci mezi žáky.

Žáci 2. stupně se učí ve třídách – odborných pracovnách, které jsou moderně zařízené a vybavené. Všechny účelně slouží plnění vzdělávacích cílů. Nadstandardně je vybavená pracovna fyziky a chemie s rozvody vody a elektřiny, demonstračním stolem, ve kterém je zpětný projektor a video. Ke zkvalitnění výuky v ní slouží i počítač s vhodnými programy ke procvičování a dva televizory. Vyučování částečně probíhá např. také v knihovně, ve společenské místnosti nebo v místnosti s počítačovou technikou. Interiéry jsou výjimečné prezentací mnoha zdařilých výtvarných prací dětí. Učitelé mají zázemí ve sborovnách, ale zejména v kabinetech přiléhajících k učebnám jednotlivých předmětů. V nich jsou umístěny

pomůcky (učebnice, mapy, odborná literatura, audiovizuální technika, nářadí, názorně-demonstrační materiál atd.), některé se nacházejí rovněž ve třídách. Co do počtu a rozmanitosti jsou v porovnání s některými jinými školami na nadstandardní úrovni. Ve vyučování se pomůcky efektivně využívají a pověření učitelé o ně řádně pečují.

Soustavnou a systematickou pozornost zlepšování stavu materiálně-technického zázemí vzdělávání věnuje jak vedení školy, tak metodické orgány i jednotliví pedagogové.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání jsou vynikající.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací program

Při realizaci zvoleného vzdělávacího programu *Základní škola* postupuje škola podle schválených učebních dokumentů. Ojedinelý nedostatek byl zjištěn v oblasti učebních osnov ve školním roce 2003/2004, kdy v matematice v obou třídách 2. ročníku bylo předčasně odučeno učivo týkající se vytvoření spojů násobilky 2 až 5. Týdenní časové dotace sledovaných předmětů jsou respektovány.

Vedení školy nezachytilo vnitřní kontrolou výše uvedený nedostatek, který pramení z nepochopení úpravy osnov. Kontrola naplňování učebního plánu a osnov je však v souhrnu účinná, opatření k nápravě jsou zřejmá z vnitřní dokumentace vedení školy (hospitační záznamy, zápisy z kontrol povinné dokumentace apod.).

Pedagogická dokumentace (třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy) průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Rozvrh hodin je v souladu s reálnou výukou a ve značné míře respektuje psychohygienické zásady. *Školní řád* se účelně zabývá povinnostmi i právy žáků. Na jeho tvorbě se podílí svými podněty i žákovský parlament. Kromě toho jsou v některých třídách zveřejněny třídní úmluvy, které jsou žáky (dle jejich věkových zvláštností) nejen vytvořeny, ale i akceptovány.

Výchovné poradenství zajišťují tři zkušené učitelky. Svě kompetence mají stanoveny v náplních práce. Jedna je metodičkou prevence sociálně patologických jevů a věnuje se také řešení výchovných problémů žáků. Pro žáky od 2. ročníku vypracovala funkční minimální preventivní program, který je zaměřen na výchovné působení ve výuce v rámci předmětů (prvouka, přírodověda, občanská a rodinná výchova). Preventivní programy jsou postaveny na aktivní činnosti dětí, jejich zapojení do jednotlivých dílen. Konají se pro ně přednášky, besedy, dílny s odborníky, exkurze. Důležitým faktorem pro prevenci je bohatá nabídka volnočasových aktivit pro žáky v *Centru volného času*.

Druhá výchovná poradkyně poskytuje žákům a jejich zákonným zástupcům informace k volbě povolání. Má zpracován plán akcí a začlenění problematiky do předmětů (rodinná výchova, přírodopis, občanská výchova, český jazyk a informatika). Ve spolupráci s pedagogicko psychologickou poradnou zajišťuje testy pro profesní orientaci.

Třetí výchovná poradkyně je stanovena pro žáky se speciálními vyučovacími potřebami, kteří jsou integrováni do běžných tříd 1. – 9. ročníku. Ve spolupráci se školní psycholožkou, speciální pedagožkou a učiteli, případně se zákonnými zástupci, jsou pro tyto děti vypracovány individuální vzdělávací plány, které jsou akceptovány a měsíčně doplňovány o nové poznatky vyučujících. Nápravám těchto poruch nebo poruchám řeči se jednou týdně věnuje i speciální pedagožka. Má k dispozici kompenzační pomůcky (pracovní listy, kostky s měkkými a tvrdými slabikami, počítačové výukové programy apod.). Všechny výchovné poradkyně spolupracují s učiteli, pedagogicko psychologickou poradnou, Speciálním

pedagogickým centrem pro děti se zrakovým postižením, Policií ČR, sociálním odborem i úřadem práce.

Informační systém vůči rodičům a žákům využívá všech běžných nástrojů a z nadstandardních např. *Bulletin* vydávaný na začátku školního roku a žákovský školní časopis *Junior*. K informovanosti slouží směrem k žákům funkční žákovský parlament, ve kterém jsou 2 zástupci z každé třídy od 3. ročníku. Jeho činnost je založena na principu dobrovolnosti, mimo jiné má pravidelné relace ve školním rozhlasu. Směrem k rodičům je využíváno jednak registrovaného *Sdružení rodičů a přátel*, jednak letos ustavené *Rady školy*. Jedna z učitelek je tiskovou mluvčí školy, poskytuje aktuální informace do novin Městské části Praha 4 (*Tučňák*). *Výroční zpráva* o činnosti školy je vypracována v souladu s právním předpisem.

Na tvorbě příjemného klimatu školy se podílejí převážně kvalitní vztahy mezi pedagogickými pracovníky, od nichž se zcela samozřejmě odvíjí úroveň chování žáků, ti jsou zdvořilí a vzájemně se respektují. Zejména na 1. stupni projevují žáci zájem o učení, přispívá k tomu i projektové vyučování. Dobré vztahy mezi učiteli a žáky existují ve třídách i při mimoškolních aktivitách.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech

Český jazyk a dějepis

Na vyučování byly všechny učitelky pečlivě připraveny, promýšlely obsah hodin z hlediska výběru učiva vzhledem ke schopnostem žáků, z hlediska jejich činností a dodržování psychohygienických požadavků (např. zařazení relaxačních prvků - především na 1. stupni). Dlouhodobé plánování vychází z osnov, učivo navazovalo na předcházející. Ve sledované výuce učitelky dětem úkoly diferencovaly, pracovaly s nimi individuálně, upravovaly jim pracovní tempo a umožňovaly psaní pravopisných jevů formou doplňování.

Učitelky většinou splňují podmínky OPZ. U dvou, které je nesplňují, se to negativně neodrazilo v realizaci sledovaného vyučování.

Výuka probíhala ve třídách, které byly výzdobou k předmětům podnětné. Pomůcky, učebnice, alternativní zdroje informací i didaktickou techniku využily vyučující efektivně a účelně.

V hodinách českého jazyka žáci pracovali většinou ve dvojicích nebo ve skupinách. Vyhledávali informace v různých zdrojích informací (pracovní listy, jazykové a literární příručky). Kooperaci střídalo krátké písemné opakování nebo samostatná práce, která byla zpětně ověřována, a následné zhodnocení poskytovalo žákům informaci o jejich úspěšnosti. Děti v řízeném rozhovoru si shrnovaly a upevňovaly poznatky, projevovaly velmi dobré znalosti a ve většině hodin byly aktivní. Na 1. stupni učitelky často výuku odlehčovaly a zpestřovaly relaxačními momenty, všechny vycházely ze znalostí a zkušeností žáků, zaměřovaly se na propojování složek českého jazyka i mezipředmětové vztahy. Dílčí nedostatky se ojediněle projevíly v neefektivně zvoleném postupu či dlouhotrvající jednotvárné činnosti.

Výuka dějepisu byla charakteristická hledáním souvislostí s předcházejícím učivem a využitím mezipředmětových vztahů. Při skupinové práci žáci řešili problémové úkoly, tvořivou formou opakovali učivo, v odborné literatuře nebo pomocí počítačové techniky (internet) vyhledávali informace pro zadané referáty. Názornost výuky byla postavena na doplňující literatuře, videoukázce, orientaci v atlase či mapě a na četných obrazových materiálech.

Učitelky jasně formulovaly cíl hodiny, většinou vycházely ze zkušeností žáků. V průběhu vyučování aktivizovaly děti dotazy, výzvou i pochvalou nebo oceněním jednotlivců.

Byla zaznamenána pozitivní atmosféra zahrnující snahu vytvořit prostředí důvěry a tolerance. Citlivý přístup, taktní jednání, trpělivost a objektivita pozitivně ovlivnily reakce i činnost žáků. Pokud jim byl dán prostor a možnost, byli schopni vyjádřit své názory a postoje.

Vyučující použily jako motivační prvek pozitivní hodnocení práce žáků, žáci se navzájem nehodnotili, sebehodnocení realizovali výjimečně. Většina učitelek se snažila podchytit zájem dětí oceněním jejich aktivity v hodinách. V jejich závěru nechybělo shrnutí učiva a celkové zhodnocení. Klasifikace předložených písemných prací byla objektivní a odpovídala prokázaným znalostem.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk a dějepis jsou velmi dobré.

Matematika a fyzika

Vzdělávací cíle jednotlivých hodin byly převážně reálné a odpovídaly aktuálnímu stavu tříd. Pedagogové byli na sledovanou výuku obvykle vhodně připraveni, pouze občas byla patrná rezerva týkající se pestrosti užitých forem práce. Návaznost na předcházející učivo byla jednoznačná. Dlouhodobé plánování prostřednictvím tematických plánů se vyznačuje s výjimkou matematiky ve 2. ročníku zajištěním maximální koordinace s osnovami.

Vzdělávání v matematice realizovaly na 1. stupni třídní učitelky, z nichž dvě nesplňují podmínky OPZ, kvalita výuky tím však nebyla negativně poznamenána. Na 2. stupni vyučují matematiku dva vyučující s OPZ, u jednoho z nich byly dílčí nedostatky v organizování činností žáků a komunikování s nimi. Fyziku ve všech třídách realizuje jeden učitel s OPZ, jehož celkové působení je na vysoké profesionální úrovni, a to nejen v prezentování faktů, ale i v přístupu k žákům.

Sledované vyučování matematiky probíhalo na 1. stupni v kmenových třídách. Na druhém stupni vždy v matematických pracovnách, které obsahují, stejně jako nástěnky na chodbách, podnětnou výzdobu, na níž se svými pracemi podílejí výrazně žáci. Při výuce bylo využíváno převážně standardních pomůcek včetně materiálů předem připravených vyučujícími. Alternativní zdroje informací byly použity výjimečně. Výuka fyziky probíhala vždy v pracovně fyziky a chemie. Kromě běžných pomůcek byly s maximální účelností využívány k demonstracím a žakovským experimentům ve skupinách (někdy i jednotlivých žáků) četné pomůcky z kabinetní sbírky (např. siloměry, závaží, galvanometry). Funkčně byl také užíván zpětný projektor.

Frontální výuka byla kombinována s prací ve skupinách, a to vždy při fyzice, občas na 1. stupni v matematice. Většina vyučujících často střídala metody, ojedinele převládal stereotyp, při kterém role učitele jako organizátora výuky a zprostředkovatele informací byla nepřesvědčivá a učení bylo málo efektivní. Pedagogové obvykle využívali znalostí žáků i jejich praktických zkušeností, dbali na aplikace již získaných poznatků, důsledná byla i práce s chybou. K osvojování nových poznatků docházelo v součinnosti s dětmi, které byly tvořivé, pracovaly převážně s chutí. Často k nim učitelé uplatňovali diferencovaný přístup, příkladná byla péče o žáka se zrakovým postižením.

K motivaci bylo průběžně využíváno účelného opakování pojmů, zařazení mezipředmětových souvislostí, vhodně promyšlených problémových otázek, které někdy měly i ověřovací funkci. Při fyzice žáky aktivizovaly četné skupinové pokusy. Motivující byly pochvalné výroky, někdy s oceněním jednotlivců.

Kvalitu vzdělávání výrazně podporovala příznivá pracovní atmosféra, navozená vstřícným a klidným vystupováním vyučujících. Žáci měli často možnost vyjadřovat svůj názor, čehož,

včetně těch nejmladších, využívali. Při vhodně navozených diskusích byly zřejmé vzájemný respekt a tolerance. Pouze ojediněle převážil slovní projev pedagoga.

Žáci byli poměrně často vedeni k sebereflexi, méně již ke vzájemnému hodnocení. V závěru některých sledovaných hodin však chyběl časový prostor pro celkové zhodnocení dosaženého cíle a ocenění jednotlivců. Pozitivem, i když málokdy zařazeným, bylo seznámení žáků s hodnocením bodovým systémem ve vazbě na klasifikační ohodnocení. Frekvence známek dle žákovských knížek je vhodná, vytváří zpětnou vazbu pro žáky i rodiče.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice a fyzice jsou velmi dobré.

Anglický jazyk

Sledovanou výuku zajišťovaly tři učitelky, ani jedna nesplňuje zcela podmínky OPZ. Vyučování to částečně negativně ovlivňovalo. Nebyly vhodně voleny metody, občas docházelo i k chybám v odborné stránce výuky, zvláště ve fonetice.

Vyučování probíhalo v podnětných odborných pracovnách a ve společenské místnosti. Zařazené pomůcky (např. audiovizuální technika, připravené pracovní textové nebo obrazové materiály) byly převážně účelně využívány.

Ve většině hodin převažovala frontální výuka obsahující různě účinné upevňování slovní zásoby, znalosti mluvnic a rozvíjení řečových dovedností. Uplatňovaly se řízený rozhovor, psaní podle diktátu, samostatné písemné procvičování učiva, ale také poslech a čtení. Nejméně efektivně bylo pracováno s poslechem. K analýze řeči rodilých mluvčích (na zvukových nosičích) prakticky nedocházelo. Navazující práce s texty nebyla dostatečně účinná. Učitelky nevedly žáky k rozšiřování slovní zásoby.

V jedné z hodin byl poměrně úspěšně realizován dobře promyšlený záměr učitelky seznámit žáky s učivem prostřednictvím audiovizuálního zážitku. Děti si efektivně fixovaly nová slovíčka, slovní spojení a gramatiku. Měly možnost opakovaně konfrontovat nabyté znalosti při opakovaném přehrávání záznamu, spolupracovat při doplňování pojmů do vět, jejich logickém řazení atp.

Učitelky většinou podporovaly zájem dětí o výuku její názorností, pochvalou a volbou nezvyklé činnosti. Převážně tradiční průběh hodin s menším prostorem pro aktivní zapojení žáky dostatečně nemotivoval.

Celkově příznivá atmosféra ve sledovaném vyučování umožnila žákům projevit své názory. Kvalitativní posun ve vědomostech a dovednostech žáků učitelky pravidelně vyhodnocovaly. Případná klasifikace byla přiměřená a zdůvodněná.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu anglický jazyk jsou průměrné.

Chemie, přírodopis, volitelný předmět environmentální výchova

Výukové cíle sledovaných hodin vycházely ze specifických výchovně-vzdělávacích cílů předmětů a navazovaly na předcházející učivo. Součástí bezprostřední přípravy vyučujících byla jak volba metod a forem, tak příprava názorných pomůcek a pokusů.

Výuku zajišťují dvě vyučující. Vysoká odborná erudice zkušené vyučující se pozitivně projevila i ve výuce začínající pedagožky ve zvolených metodách a formách a v orientaci na ekologické souvislosti. Vyučování provázelo promyšlené a vhodné užití různorodých pomůcek (zpětný projektor, encyklopedie, texty a obrázky z ekologických projektů, laboratorní soupravy, nástěnné tabule, ukázky přírodnin, počítačové programy apod.).

Sledované hodiny měly tradiční členění, byly strukturované do sledu různých činností. Vyučující respektovaly funkční integraci přírodovědných oborů a dbaly na rozvíjení žákovských dovedností spojených s pozorováním a experimentováním včetně vyvozování

závěrů. Samostatná žákovská práce, práce dvojic i větších skupin byla využita jak při opakování tak při seznamování s novým učivem. Promyšlené užití zpětného projektoru, počítačových programů, učebnic a pracovních listů přispívalo k efektivitě výuky, stejně jako vhodně zařazené žákovské pokusy. Ve většině hodin byla výuka vedena tak, že žáci sami objevovali poznatky a učitelky jim pomáhaly vhodně položenými problémovými otázkami poznatky třídit a upevňovat. V jedné hodině ale nebyl pro špatný časový odhad splněn cíl hodiny a v hodině laboratorních prací dávala vyučující žákům málo příležitostí k samostatné tvorbě závěrů pozorování. Při žákovských pokusech učitelky sledovaly činnost žáků a kladly důraz na bezpečnost práce. Pedagožky vždy zařadily opakování nové látky a závěrečné shrnutí.

Pozitivní motivace během výuky vycházela jak z obsahu učiva a zájmu žáků, tak z vhodně volených problémových otázek vyučujících. Přispívalo k ní zajímavě organizované opakování, pokusy a zdůrazněné ekologické souvislosti.

Vyučování probíhalo v příjemné atmosféře, kterou podporovalo kultivované vystupování a vyjadřování obou vyučujících. Komunikativní dovednosti žáků byly rozvíjeny jak při plnění skupinových úkolů, tak v diskuzích při řešení problémů.

Průběžné a závěrečné hodnocení žákovské práce bylo převážně pozitivní. Sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků učitelky nevyužívaly.

Průběh a výsledky vzdělávání v chemii, přírodopise a environmentální výchově jsou velmi dobré.

Praktické činnosti, volitelné předměty informatika a technické práce

Pedagogové účelně využívají prostorové i materiální možnosti školy, vyučují všechna osnovami nabízená témata, s výjimkou celku *Svět práce*, který je zařazen do výuky předmětu občanská výchova. Volitelné předměty navazují na vědomosti a dovednosti získané v povinných předmětech, jsou významnou složkou přípravy žáků na volbu povolání. Technické práce jsou určeny především pro ty žáky, kteří mají zájem o učební obory s technickým zaměřením. Vyučující kladou důraz na klíčové pracovní kompetence a vhodně využívají mezipředmětové souvislosti (např. práce na počítači – volitelný předmět informatika).

Výuku sledovaných předmětů realizuje šest vyučujících, z nichž pět splňuje zcela nebo částečně podmínky OPZ.

Vyučování probíhá v počítačové pracovně, dílně, nově zařízené cvičné kuchyni, pracovně pěstitelských prací a cvičném skleníku (v současné době z důvodu stavebních oprav vyřazeném z provozu), témata vedení domácnosti jsou vyučována v kmenových třídách. Výuka informatiky probíhá v počítačové pracovně a v knihovně.

Výukové cíle sledovaných hodin byly stanoveny reálně. Sledovaná výuka se vyznačovala velkým nasazením vyučujících, byla vždy pečlivě připravena a zabezpečena dostatečným množstvím vhodných pomůcek. Vyučující využívali efektivní metody a formy práce, zařazené po řízeném rozhovoru, při kterém byli žáci seznámeni s cíli hodin, postupem práce a byli upozorňováni na možná bezpečnostní rizika. V souvislosti s cílem hodin učitelé i žáci užívali pracovní oblečení (dílna, kuchyňka, pěstitelství) a dodržovali hygienická pravidla. Tvoření dovedností v některých hodinách předcházelo opakování teoretických vědomostí potřebných pro další činnost (práce s počítačem, informatika, pěstitelství). Při nácviu pracovali žáci individuálně (technické práce, informatika), ve dvojicích i větších skupinách (příprava pokrmů, vedení domácnosti, environmentální výchova). Učitelé jim dávali většinou dostatek možností k samostatné činnosti, ale vždy jejich práci kontrolovali, průběžně hodnotili a pomáhali při překonávání obtíží. Byla patrná diferenciací při zadání úkolů

i v hodnocení žáků se zdravotními problémy. Při sledovaném vyučování technických prací měli žáci prostor pro rozvinutí již získaných manuálních a praktických dovedností a uplatnění zkušeností v samostatné činnosti. Vyučující vhodně diferencoval zadávání úkolů skupinám žáků různé vyspělosti (předmět je určen žákům 7. – 9. ročníku). Sledovaná výuka informatiky byla zaměřená na seznamování se zákonitostmi vzniku, zpracování, přenosu a využívání informací a vybavení žáků znalostmi i dovednostmi z oblasti výpočetní techniky.

Aktivní přístup vyučujících, dostatek pomůcek a vhodně zvolené postupy byly správnou motivací většiny hodin. Žáci projevovali zájem o tvorbu dovedností. Učitelé jim stanovovali značně rozdílné tempo práce, většinou bylo rychlé, ve dvou hodinách naopak zdlouhavé.

V hodinách byla příjemná atmosféra. Komunikace mezi učiteli a žáky byla velmi dobrá, rovněž vzájemná komunikace žáků. Vyučující dávali žákům přiměřeně příležitost k rozvoji komunikačních dovedností hlavně ve společných diskuzích a při skupinové práci.

V hodinách nebyli žáci klasifikováni, ale učitelé žákovskou práci průběžně slovně hodnotili, závěrečné hodnocení užíli jen někteří. Sebehodnocení a vzájemné hodnocení nebylo využito.

Průběh a výsledky vzdělávání v praktických činnostech, informatice a technických pracích jsou velmi dobré.

Hudební výchova

Sledovanou výuku realizují čtyři vyučující, z nichž dva splňují podmínky OPZ. Kvalitativní úroveň průběhu a výsledků vzdělávání u některých snižovaly osobnostní dispozice.

Stanovené cíle většinou korespondovaly s aktuálními možnostmi žáků, učivo navazovalo na předchozí témata. Výuka probíhala v odborné pracovně, v kmenových třídách a v tělocvičně. Prostory obsahovaly podněty vztahující se k předmětu (obrazy hudebních skladatelů). Audiovizuální technika, nástroje orffovského typu, pianino, kytara, flétna, zpěvníky byly většinou účelně využívány.

Pro část hodin bylo charakteristické systematické prohlubování hudební tvořivosti dětí, jejíž přirozenou součástí bylo rovněž naplňování poznávací složky vzdělávání. Ke zpěvním činnostem, často doprovázených pohybem nebo hrou na jednoduché rytmické nástroje, byli žáci vhodně připravováni. Jejich projev byl usměrňován a kultivován, efektivně se využívala práce s chybou. Případný výklad nové látky vyučující účinně mezipředmětově propojovali, pracovali s osobní zkušeností dětí, využívali jimi nabytých dovedností (hra dívky na flétnu), často zaznívaly problémové otázky.

Jinou část výuky vyučující méně efektivně promysleli s ohledem na specifika hudební výchovy. Převládala prezentace hudební teorie, aniž byla důsledně a přesně objasněna stránka jejího praktického využití (např. posuvky). Některé úkoly neodpovídaly schopnostem i věku žáků. Okrajově zařazenému zpěvu nepředcházela dostatečně účinná hlasová příprava, vlastní projev žáků nebyl kultivován. Nepracovalo se s intonací, tempem ani dynamikou. Pokud se děti mohly spontánně vyjadřovat pohybem, nebyla tato činnost učitelkou vhodně koordinována.

Žáci většinou projevovali kladný vztah k předmětu. Někdy byli v hodinách aktivními činiteli, jindy spíše pasivními příjemci informací. K prezentaci názorů dostávali různý prostor. V části vyučování, ve které probíhala také diskuze, s radostí prezentovali svoje pocity a názory (zejména 1. stupeň). Zde se také více využívalo sebereflexe, ale nikoli vzájemné hodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu hudební výchova jsou průměrné.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola prozatím nevytvořila systém vnitřní evaluace, ale realizuje řadu kroků, které jsou jejím zdrojem. O některých výsledcích vzdělávání informuje výroční zpráva. Je to zejména každoroční testování vědomostí žáků 5., 7. a 9. ročníku komerčními testy Kalibro ve čtení a informacích, základech vzdělání a počtech (5. ročník), matematice, českém jazyku, humanitním a přírodovědném základu (7. a 9. ročník). Výsledky školy převyšují celostátní průměr, zahrnující všechny typy škol, včetně víceletých gymnázií. Kromě toho škola zadává v hlavních předmětech i pravidelné kontrolní práce, připravované metodickými orgány nebo vedením školy ve spolupráci s jinou školou. Z povinné ani z interní dokumentace školy (záznamy pedagogické rady, materiály metodických aktivit apod.) však není zřejmé, zda a jak se jejich výsledky analyzují a jak se využívají v další pedagogické práci. Zpětnou vazbu o kvalitě výsledku vzdělávání poskytují výsledky přijímacího řízení na střední školy a „Zkoušek na nečisto“, realizovaných v rámci několika škol v regionu. Účast a úspěchy žáků v soutěžích nejsou nijak významné.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledované výuce jsou velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Škola spolupracuje s *Občanským sdružením GE Elfun*, které se zapojuje organizačně i sponzorsky do akcí školy. Jeho lektoři pracují také v kroužcích Centra volného času, kde mnoho dětí tráví čas mimo školu (např. angličtina pro 1. a 3. ročník, internet, keramika, četné sportovní kroužky, dramatický a přírodovědný). S tímto občanským sdružením se daří i spolupráce v rámci grantové činnosti. Je vytvořen *projekt Mosty*, který umožňuje dětem ze znevýhodněného sociokulturního prostředí a dětem cizinců vyjíždět bezplatně na výlety po české historii.
- **Tematická zjištění**
Ředitel dle pokynu MŠMT rozšířil učební plány tříd 7. ročníku o 1 hodinu volitelného předmětu. Žáci mohli zvolit mezi environmentální výchovou a osobnostní a sociální výchovou. Předmět vyučují zkušené pedagožky, z nichž jedna je plně aprobovaná, druhá dosáhla vysokoškolského vzdělání v cizině. Přehled docházky žáků a obsah výuky jsou uvedeny v samostatných záznamech o volitelném předmětu. Charakter obou volitelných předmětů nepřináší žákům zvýšenou zátěž, jejich obsah přispívá k rozvoji klíčových kompetencí. Vhodně zvolené formy a metody výuky ve sledovaných hodinách (např. skupinová práce, vyhledávání informací a řízená diskuze o problémech) podporují aktivizaci a činnostní učení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení, školských zařízení čj. 630/99/ZŠ vydané ŠÚ Praha 4 dne 17. března 1999 s účinností od 1. dubna 1999
2. Povinná dokumentace základní školy ve smyslu § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, vztahující se k hodnocení činnosti školy ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
3. Jmenovací dekret ředitele školy vydaný ŠÚ Praha 4 dne 3. června 1998 s účinností od 1. srpna 1998
4. Jmenovací dekret statutárního zástupce čj. 64/98 ze dne 1. srpna 1998
5. Vnitřní dokumentace vedení školy (Plán práce, Plán kontrol a hospitací ve školním roce 2004/2005, Vnitřní klasifikační řád)
6. Vnitřní dokumentace výchovných poradců, metodických orgánů a jednotlivých učitelů
7. Personální dokumentace pedagogických zaměstnanců školy dle předmětu inspekce k jejímu datu
8. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004
9. Výběr žákovských písemností a žákovských knížek
10. Podkladová inspekční dokumentace, hospitační záznamy ČŠI
11. Inspekční zpráva čj. 013 86/99-2181, signatura aa3cs103
12. Zápis z jednání o zjištěných skutečnostech ze dne 21. října 2004

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání ve sledovaných předmětech pozitivně ovlivňují odbornost a pedagogická invence vyučujících. Využívání kvalifikace a zájmů jednotlivých učitelů odpovídá zaměření školy. Jejich příprava na výuku je zodpovědná a zahrnuje i zohledňování žáků se specifickými vzdělávacími potřebami. Organizace školy a její informační systém jsou funkční. Vedení školy svým demokratickým přístupem a schopností motivovat pracovníky, podporou sebevzdělávání pedagogů, spolu s plněním cílů projektu „Škola podporující zdraví“ vytváří optimální podmínky pro výchovně-vzdělávací práci.

Prostory a celková účelnost vnitřního vybavení jsou kvalitním zázemím pro tvořivou práci. Ředitel školy promyšleně inovuje zařízení i pomůcky. Materiálně-technické podmínky vzdělávání umožňují nadstandardně realizovat zvolený vzdělávací program.

Časové dotace jednotlivých předmětů korespondují s učebními plány. Učební osnovy jsou dodržovány, ojedinělý nedostatek byl zjištěn pouze v matematice ve 2. ročníku. Uplatňovaná organizace hodin, skladba činností a střídání pracovních forem korespondují s pozitivními proudy současného moderního vzdělávání, většinou jsou realizovány kooperativní techniky. Učitelé často diferencují úkoly podle schopností a možností žáků, všechny děti jsou vhodně aktivizovány povzbuzením nebo pochvalou. Důležití rezervy jsou v jejich vzájemném hodnocení a sebereflexi. Prostředí školy, její organizace a řízení vytvářejí pro práci pedagogů i žáků příznivé klima.

Z porovnání se závěry orientační inspekce v červnu 1999 je zřejmé, že škola si v tehdy sledovaných oblastech udržuje trvale vysokou kvalitu, kterou rozšiřuje do dalších oblastí.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

		Razítko
Školní inspektor	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jana Pocová	J. Pocová v. r.
Člen týmu	RNDr. Jitka Loubová	J. Loubová v. r.
Člen týmu	Mgr. Boris Tvarůžek	B. Tvarůžek v. r.
Člen týmu	Mgr. Věra Vítová	V. Vítová v. r.

V Praze dne 18. listopadu 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. listopadu 2004

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Václav Hlinka, ředitel školy

V. Hlinka v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství MHMP	2004-12-16	01 0808/04-5116
Zřizovatel: MČ Praha 4, Tábořská 350, 140 45 Praha 4	2004-12-15	01 0808/04-5116
Rada školy: Margareta Šlemínová, Na Úlehli 12, 141 00 Praha 4	2004-12-15	01 0808/04-5116

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.